

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia lipca 2010 r.

**Pani
Maria Zaremba
Graniczny Lekarz Weterynarii
w Warszawie
ul. Wirażowa 35
02-158 Warszawa**

LWA – 4101-09-02/2010
P/10/147

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Granicznym Inspektoracie Weterynarii w Warszawie (zwanym dalej GrIW lub Inspektoratem) kontrolę w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego kraju po przystąpieniu do strefy Schengen w latach 2007 – 2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 lipca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Doktor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań związanych z bezpieczeństwem epizootycznym kraju po przystąpieniu do strefy Schengen pomimo stwierdzonych uchybień w zakresie nie opracowania procedur i instrukcji określających przygotowania Inspektoratu do sytuacji zabezpieczenia epizootycznego, opóźnienia wysyłki jednej próbki do badań laboratoryjnych oraz braku monitorowania jej wyniku i nie sporządzania protokołów z przeprowadzanych kontroli krzyżowych.

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pod względem organizacyjnym, przygotowanie Inspektoratu do realizacji zadań związanych z przeprowadzaniem granicznych kontroli

¹ Dz. U. z 2007 Nr 231, poz. 1701 ze zm.

weterynaryjnych zapewniających bezpieczeństwo epizootyczne przejścia granicznego Warszawa – Okęcie. W trakcie kontroli ustalono, iż zarówno pomieszczenia biurowe jak i pomieszczenia przeznaczone do kontroli spełniały wymogi, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 stycznia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków wymaganych do zatwierdzania granicznych posterunków kontroli.² Ponadto pomieszczenia GrIW nie stanowią ograniczeń w dokonywaniu przeglądu i zarejestrowania dokumentów przewozowych, pobrania prób i wykonania oceny organoleptycznej.

2. NIK pozytywnie ocenia przeprowadzanie kontroli weterynaryjnych przez urzędowych lekarzy weterynarii. W trakcie oględzin prawidłowości wykonywania granicznej kontroli weterynaryjnej, ustalono m.in. że lekarze stosowali odpowiednią odzież ochronną, każdorazowo przeprowadzali kontrole dokumentów, tożsamości oraz kontrole fizyczne. Kontrole weterynaryjne wykonywane były zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej³ oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania weterynaryjnej kontroli granicznej przesyłek zwierząt i przesyłek produktów⁴.

W latach 2007 – 2009 Graniczny Lekarz Weterynarii (zwany GrLW) dokonał kontroli wszystkich (1247) zgłoszonych do badania przesyłek. W roku 2007 skontrolowano 396 wwożonych (importowanych) przesyłek oraz 8 przewożonych tranzytem (wjazd). W 2008 r. skontrolowano 421 importowanych przesyłek oraz 1 przewożoną tranzytem. W 2009 r. zbadano 420 wwożonych przesyłek oraz 1 przewożoną tranzytem.

Ponadto Graniczny Lekarz Weterynarii w Warszawie zatrzymał 4 przesyłki (1 w 2007 r., 2 w 2008 r., 1 w 2009 r.) ze względu na nieprawidłowości w dokumentach. W stosunku do zakwestionowanych czterech przesyłek, w trzech przypadkach GrLW wydawał decyzje o odesłaniu ich do kraju pochodzenia oraz jedną przesyłkę nakazał zutylizować. Wywóz, poza terytorium UE, w/w przesyłek potwierdzony został przez UC natomiast utylizację przesyłki dokonano w obecności funkcjonariusza celnego na koszt spółki odpowiedzialnej za przesyłkę.

3. Uwagi NIK dotyczą przekazania 1 próbki do badania laboratoryjnego po 15 dniach od jej pobrania oraz braku monitorowania wyników tego badania.

² Dz. U. Nr 16 poz. 164.

³ Dz. U. Nr 165 poz. 1590 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 31, poz. 270

W kontrolowanym okresie GrIW pobrał i przesłał do badania laboratoryjnego 33 próbki (w 2007 r. - 12, w 2008 r. - 12 i w 2009 r. - 9). Próbki te były przekazywane do badania od 0 do 15 dni (30 próbek poniżej 7 dni, 2 próbki przekazano po 8 dniach i 1 po 15 dniach) od dnia pobrania próby. Badania laboratoryjne nie wykazały obecności chorób zakaźnych w dostarczonych próbach. W toku kontroli stwierdzono 1 przypadek skierowania próbki do badania po 15 dniach od chwili jej pobrania. Uwagi NIK dotyczą również braku monitorowania przez GrLW wyników badań laboratoryjnych i wykonania ich przez Zakład Higieny Weterynaryjnej dopiero po upływie 118 dniu od przekazania próby.

Przekazanie próbki do badań laboratoryjnych po 15 dniach w powiązaniu z brakiem monitorowania jej wyniku oraz dopuszczenie przesyłki do obrotu, stworzyło możliwość przedostania się na obszar celny Schengen produktów stanowiących potencjalne zagrożenie epizootyczne.

4. NIK pozytywnie ocenia realizację zawartych 3 porozumień z Urzędem Celnym III „Port Lotniczy” w Warszawie (zwanym UC). Celem porozumień była współpraca przy przeprowadzaniu kontroli celnej i weterynaryjnej kontroli granicznej przesyłek towarów. Porozumienia te regulowały zasady współdziałania stron przy przeprowadzaniu kontroli granicznej (celnej i weterynaryjnej) przesyłek produktów i zwierząt oraz miało na celu usprawnienie i zwiększenie skuteczności wykonywania kontroli celnej i weterynaryjnej przesyłek produktów i zwierząt wprowadzonych na wspólnotowy obszar celny z państw trzecich. Porozumienie z dnia 15 kwietnia 2005 r. zawarto w oparciu m.in. o postanowienia Międzynarodowej Konwencji w sprawie harmonizacji kontroli towarów na granicach podpisanej w Genewie 21 października 1982 r.⁵ natomiast porozumienia z dnia 12 czerwca 2008 r. i z 9 marca 2009 r. zawarto w oparciu m.in. o przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie warunków i sposobu współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej z organami celnymi⁶.

W ramach współpracy Inspektoratu z UC, w okresie objętym kontrolą, zorganizowano dla pracowników Urzędu Celnego 5 szkoleń dotyczących, m.in.: procedur celnych i weterynaryjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia publicznego ludzi i zwierząt; procedur kontrolnych żywych zwierząt; zwolnienia z granicznej kontroli weterynaryjnej (zwierzęta towarzyszące) oraz postępowanie z przesyłkami z krajów trzecich, które mają specjalne umowy z UE; odpraw weterynaryjnych produktów pochodzenia zwierzęcego; transportu zwierząt żywych w szczególności zwierząt towarzyszących swoim

⁵ Dz. U. z 1999 r. Nr 103, poz. 1190

⁶ Dz. U. Nr 77, poz. 519

właścicielom w podróży i kwestie wynikające ze stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 998/2003 w praktyce⁷.

5. NIK negatywnie ocenia nie opracowanie, w latach 2007 – 2009, procedur dotyczących postępowania GrIW w przypadku zagrożenia epizootycznego. Dopiero w trakcie kontroli NIK, GrIW był na etapie wdrażania procedury postępowania na wypadek wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt. Powyższa procedura określała, m.in. działania jakie podejmuje lekarz weterynarii w stosunku do zwierząt, tj. np. powiadamia Dyżurnego Portu Lotniczego, Głównego Lekarza Weterynarii oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Warszawie o wystąpieniu choroby, podejmuje działania w celu izolacji chorych zwierząt, wydaje decyzje nakazującą zabezpieczenia terenu i podejmuje działania związane z dezynfekcją i unieszkodliwieniem materiału zakaźnego.

Zdaniem NIK procedura ta nie określa jednak szczegółowo postępowanie Inspektoratu na wypadek wystąpienia choroby zakaźnej w produktach pochodzenia zwierzęcego. Nie zawierała również informacji o postępowaniu GrIW w stosunku do kontrolowanych przesyłek, w tym przesyłek zwierzęcych i przesyłek z produktami pochodzenia zwierzęcego z krajów trzecich; postępowaniu z przesyłkami niebezpiecznymi i podejrzanymi o występowanie choroby zakaźnej oraz nie określa zadań lekarzy weterynarii w sytuacji zagrożenia epizootycznego.

6. Uwagi NIK dotyczą również nie sporządzania comiesięcznych protokołów podsumowujących z kontroli krzyżowych. W GrIW od 1 sierpnia 2009 r. obowiązywała procedura kontroli krzyżowych weterynaryjno – celnych. Celem tej procedury było uniknięcie pomyłek i odnalezienie odpraw z pominięciem wymaganej kontroli weterynaryjnej lub celnej. Kontrole te polegały na porównywaniu baz danych UC z GrIW. Wyznaczony przez GrLW koordynator współpracy z Urzędem Celnym, na zakończenie każdego miesiąca, sporządzał notatkę (zamiast protokołu) potwierdzającą ilość kontrolowanych przesyłek. W okresie obowiązywania procedury nie stwierdzono niezgodności w ilości i jakości odprawionych przesyłek w Granicznym Inspektoracie Weterynarii w porównaniu z Urzędem Celnym.

Nie sporządzanie comiesięcznych protokołów podsumowujących było niezgodne z zapisami punktu 6 obowiązującej procedury w tym zakresie.

Przed wprowadzeniem w/w procedury, jak wynika z wyjaśnień GrLW, przeprowadzano kontrole krzyżowe bez sporządzania protokołów czy notatek.

⁷ Dz. U. L 146 z 13.6.2003, str. 1

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Opracowanie szczegółowych procedur zapewniających ochronę epizootyczną kraju na przejściu granicznym Warszawa – Okęcie.
2. Zwiększenie nadzoru nad działaniami lekarzy w celu wyeliminowania opóźnień w przekazywaniu próbek do badania laboratoryjnego oraz monitorowanie ich wyników.
3. Sporządzanie comiesięcznych protokołów z kontroli krzyżowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Doktor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. adresat
2. a/a